
Rychlokvašky s titulem už za dva roky

Rychlokvašky s titulem už za dva roky

PRAVO

23.4.2011 Právo strana 2 Zpravodajství, Marek Přibil

Budou vysokoškolské rychlokvašky po vzoru některých absolventů plzeňských práv pro příště pravidlem? Univerzity se obávají, že k tomu ministr školství Josef Dobeš (VV) otevírá dveře. A jsou ostře proti.

Návrh zákona o vysokých školách, který Dobeš připravil, nahrává lidem, kteří chtějí v krátké době a pokud možno bezpracně získat vysokoškolské vzdělání.

Právu se podařilo získat stanovisko Univerzity Karlovy v připomínkovém řízení podepsané rektorem Václavem Hamplm. Vyplývá z něj, že v případě přijetí zákona v podobě, jakou ministerstvo školství prosazuje, „hrozí nebezpečí destabilizace celého vysokoškolského systému v ČR“.

Podle univerzity je nepřijatelné, aby vznikly jen dvouleté studijní programy; nyní jsou nejkratší tříleté bakalářské. Stejně tak je nemyslitelné, aby pro odborníky z praxe, středoškoláky, bylo zřízeno jednoleté navazující magisterské studium. „Jednalo by se o celý systém nepromyšlených zásahů, které by ve svých důsledcích degradovaly vysokoškolské vzdělání,“ varuje UK.

Bez maturity?

Mezi další kritizované záměry návrhu zákona patří možnost získání rigorózní zkoušky, takzvaného malého doktorátu (titul PhDr.), bez magisterského vzdělání; k přihlášení se ke zkoušce by dostačoval bakalář. Za zvláště do očí bijící lze pak považovat, podtrhává UK, upuštění od požadavku maturitní zkoušky při přijímačkách. V některých případech, jak plánuje ministr, by stačilo absolutorium odborné školy bez maturity.

K nové reformě VŠ už v předchozích dnech vznesli akademici napříč republikou dvaadvacet zásadních připomínek. Podobně jako UK i jim se nelíbí zrušení Akreditační komise. Ta uděluje po splnění náležitých podmínek akreditace vysokým školám k tomu, aby mohly vyučovat příslušné obory. Rovněž je garantem kvality výuky.

V návrhu zákona o vysokých školách, který se Právu podařilo rovněž získat, je uvedeno, že ministerstvo školství počítá místo komise se zřízením Agentury pro kvalitu vysokého školství s tím, že šéfa agentury bude jmenovat prezident republiky.

„Nahrazení Akreditační komise novým státním úřadem považujeme za problematické a neodůvodněné,“ zdůrazňují akademici. UK zase říká: „Jde o grandiózní experiment.“ Akreditace by totiž měly být nově udělovány rovnou pro celou univerzitu, na výsledky škol by pak nově vzniklá hodnotící agentura jen dohlížela. Tím by však nemohla jako dosud uhlídat kvalitu jednotlivých programů, zejména na soukromých institutech, které často vyhledávají kvůli doplnění vzdělání třeba úředníci či politici a kde se čím dál častěji objevují aféry s tzv. turbotituly.

„Nezdá se mi zatím, že by tady měl někdo velkou ochotu sáhnout na soukromé školy. A zavedení agentury je krok naprosto nevyzkoušený,“ řekl Právu děkan Fakulty informatiky brněnské Masarykovy univerzity Jiří Zlatuška. Přitom počet studentů soukromých institutů za posledních deset let raketově vzrostl, téměř třicetinásobně. Jestliže v roce 2000 navštěvovalo tato zařízení 2000 lidí, což představovalo jedno procento z celkového počtu vysokoškoláků, loni to už bylo přes 57 tisíc studentů, tedy asi 14 procent všech vysokoškoláků.

Školné bez sociálních stipendií

Zástupcům škol se nelíbí ani to, že při řízení univerzit by měly hrát větší roli správní rady, v nichž by zasedali i lidé z neuniverzitní sféry. Zákon by navíc nově neupravoval pravomoci rektora a děkanů, což by prý mohlo prakticky vést k zániku fakult.

Akademici protestují také proti tomu, aby si docenty či profesory jmenovala každá vysoká škola sama, tyto tituly by tak prý ztratily na váze. Studentská komora Rady vysokých škol zároveň vznesla námitky proti školnému. Podle UK ustanovení o školném, jak jej návrh zákona pojímá, vzbuzuje zásadní pochybnosti zejména z hlediska nejasné vazby na státní příspěvek a vykazuje nedostatečné provázání s připravovaným zákonem o finanční pomoci studentům.

Tzv. odložené školné ve výši až 20 tisíc korun ročně, které by studenti spláceli až po dosažení průměrného příjmu, se podle ministra Dobeše má týkat prvních ročníků od roku 2013/14. Premiér Petr Nečas (ODS) školné přitom vždy podmiňoval právě systémem výhodných půjček a stipendií.

Na reformu jde 90 miliónů

UK dále konstatuje, že návrh neúnosně deformuje právní terminologii, a vytýká mu celou řadu formálních nedostatků. „Je tam spousta nedomyšleností,“ uvedl též Zlatuška.

Současný návrh je prý méně konkrétní než ten, který předložili bývalí ministři školství. Nová úprava by přitom měla být hotova do konce roku a její přípravu by prý neměla ovlivnit ani případná změna ministra školství. Na zavedení reformy je vyčleněno zhruba 90 miliónů korun z evropských fondů.

Kvůli našťvaným rektorům kritizoval Dobeše před dvěma týdny i premiér Petr Nečas (ODS), vytkl mu „hlemýžďí tempo“ reformy VŠ a označil místopředsedu věcek za nekompetentního ministra. Dobešovi se místo ve vládě nakonec po politickém kompromisu ODS a TOP 09 podařilo uhájit.

Co chce ministerstvo školství zavést

* Dvouleté studijní programy na VŠ (dosavadní nejkratší bakalářské jsou tříleté). * Jednoleté navazující magisterské studium pro odborníky z praxe. * Možnost získat malý doktorát (PhDr.) bez magisterského titulu. * Novou Agenturu pro kvalitu VŠ školství místo Akreditační komise. * Odložené školné.